

คำชี้แจง

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นชอบในหลักการ ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) เสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และต่อมาได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑ รับทราบเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและรวดเร็ว

คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วเห็นว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาและให้เป็นไปตามที่ มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด จึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ขึ้นใหม่ รวมทั้งได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. เพื่อใช้กับการสอบสวนของพนักงานสอบสวนที่เป็นข้าราชการตำรวจเป็นการเฉพาะ และโดยที่ขณะนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ในวาระที่หนึ่งเสร็จแล้ว จึงเห็นสมควรให้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจะนำความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับต่อไป ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.
ในวาระที่หนึ่ง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕๘ ง. (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผลในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย
อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจ
ให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิด
ประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมได้รับความเป็นธรรม
ในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน
ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน
เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด
มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยตำรวจ
แห่งชาติ โดยโอนย้ายภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นภารกิจหลักและบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และรวดเร็ว แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ
โดยแบ่งออกเป็นสายงานต่าง ๆ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจในแต่ละสายงานสามารถเจริญเติบโตไปตาม
สายงานโดยความรู้ความชำนาญในสายงานของตน การกำหนดกระบวนการในการแต่งตั้งและ
เลื่อนตำแหน่งไว้ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงอาวุโส ความรู้ความสามารถ และความพึงพอใจในบริการ
ที่ประชาชนได้รับ ให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย
อุทธรณ์เรื่องร้องทุกข์ รวมทั้งการกำหนดระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นที่พึงของข้าราชการตำรวจ
ในการปลดเปลื้องทุกข์ของข้าราชการตำรวจที่เกิดจากผู้บังคับบัญชา รวมทั้งให้มีคณะกรรมการ
พิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ เพื่อเป็นกลไกสำหรับประชาชนในการร้องเรียนการปฏิบัติที่ไม่ชอบ
ของข้าราชการตำรวจอันเป็นการปลดเปลื้องทุกข์ของประชาชนที่เกิดจากการกระทำของตำรวจ
ตลอดจนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจโดยการให้เงินอุดหนุนแก่สถานีตำรวจ เพื่อประโยชน์
ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนั้น และจัดตั้งกองทุนเพื่อการสืบสวน
สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนค่าใช้จ่าย
ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจเป็นไปตามระบบคุณธรรม มีมาตรการป้องกัน
มิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบ และให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนเหมาะสม
แก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ และอยู่ในจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้
สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

- (๔) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๘/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- (๕) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- (๖) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๔/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๔/๒๕๕๘ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
- (๘) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗/๒๕๕๙ เรื่อง การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙
- (๙) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๙
- (๑๐) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗/๒๕๖๐ เรื่อง การปรับปรุงระบบการพิจารณาแต่งตั้งของข้าราชการตำรวจ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐
- บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการตำรวจ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการตำรวจแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการตำรวจแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

“กองบัญชาการ” หมายความว่า ความรวมถึง ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบกองบัญชาการด้วย

“กองบังคับการ” หมายความว่า ความรวมถึง ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบกองบังคับการด้วย

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

(๒) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น

(๓) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๖) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจรภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะ และตกอยู่ภายใต้หน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติตาม (๓) (๔) หรือ (๕) จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนหน้าที่และอำนาจตาม (๓) (๔) หรือ (๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ้นจากหน้าที่และอำนาจดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๗ ในการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญที่มีใช้พระบรมวงศานุวงศ์ ให้ข้าราชการตำรวจมีหน้าที่รักษาความปลอดภัย เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการออกคำสั่งแต่งตั้ง โดยในการออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการตำรวจมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญดังกล่าว นั้น ให้เป็นไปตามความสมัครใจของข้าราชการตำรวจผู้ถูกสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้ข้าราชการตำรวจดังกล่าวออกจากส่วนราชการเดิมไปดำรงตำแหน่งในกองบังคับการ

ตำรวจสันติบาล โดยในคำสั่งดังกล่าวต้องออกคำสั่งย้ายข้าราชการตำรวจไปดำรงตำแหน่งในส่วนราชการนั้นแทนข้าราชการตำรวจผู้ถูกส่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการทดแทนด้วย

เมื่อบุคคลสำคัญดังกล่าวพ้นจากการดำรงตำแหน่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติส่งตัวข้าราชการตำรวจที่ไปรักษาความปลอดภัยนั้นคืนสำนักงานตำรวจแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่ในกรณีที่บุคคลสำคัญนั้นเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่มีเคยถูกศาลมีคำพิพากษาลงโทษจะสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้นั้นมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยต่อไปได้

มาตรา ๘ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายงบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

เงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้แก่สถานีตำรวจ ให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจและกิจการในสถานีตำรวจนั้น โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนนั้น

มาตรา ๙ ข้าราชการตำรวจ มี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) ข้าราชการตำรวจที่มียศ ซึ่งได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๔

(๒) ข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศ ซึ่งได้แก่ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์ การพยาบาล การพิสูจน์หลักฐาน และการสอนในกองบัญชาการศีกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือสถาบันการศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เฉพาะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาที่ ก.ตร. กำหนด หรือหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดประเภทตำแหน่ง วิธีการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การบรรจุ การแต่งตั้ง การบังคับบัญชา วินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย อัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง ตลอดจนการอื่นตามที่จำเป็น สำหรับข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศตาม (๒) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์หลักฐาน พระราชกฤษฎีกาต้องกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๑๐ วัน เวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดสำหรับข้าราชการพลเรือน แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ก.ตร. จะกำหนดให้ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ตามวัน เวลา ที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีกำหนดก็ได้

ลักษณะ ๒

การจัดระเบียบราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๑๑ การจัดระเบียบราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าและการอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมต่อประชาชน โดยให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรา ๑๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๒) กองบัญชาการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

กองบัญชาการ

ภายใต้บังคับวรรคสามและมาตรา ๑๓ การแบ่งส่วนราชการตาม (๑)

เป็นกองบัญชาการหรือการจัดตั้งกองบัญชาการตาม (๒) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และการแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานอย่างอื่น หรือในระดับต่ำลงไป ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวงนั้นแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นตามวรรคสอง การกำหนดอัตรากำลังของส่วนราชการที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการในกองบัญชาการนั้นให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวก สนับสนุน และช่วยเหลือการปฏิบัติงานของส่วนราชการและข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติ

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชนในการอำนวยความสะดวก การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนในส่วนภูมิภาค การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามมาตรา ๑๒ อย่างน้อยต้องมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค เรียกโดยย่อว่า “ตำรวจภูธรภาค”

ซึ่งต้องกำหนดเขตพื้นที่ให้ชัดเจน มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน และสั่งการเกี่ยวกับการสนธิกำลัง หรือสั่งให้ข้าราชการตำรวจที่อยู่ในกองบังคับการมาปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจภายใต้การกำกับของผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการเป็นการเฉพาะชั่วคราว ซึ่งต้องไม่เกินหกเดือน เมื่อเสร็จภารกิจแล้วให้ส่งกลับต้นสังกัด

(๒) กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ตำรวจภูธรจังหวัด”

(๓) สถานีตำรวจ

ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคในการดูแลส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่อยู่ในกำกับเพื่อให้การปฏิบัติงานของตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาบุคลากร กำกับดูแลการบริหารงานบุคคล

และดำเนินการให้ตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจมีงบประมาณและอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เพียงพอตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ และที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา และการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่นหรือชุมชน ให้ตำรวจภูธรจังหวัดจัดให้มีแผนหรือมาตรการการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนภายในพื้นที่ ซึ่งต้องสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน และเมื่อ ก.ตร. และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนดังกล่าวแล้ว ให้สำนักงานงบประมาณและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนหรือมาตรการดังกล่าว

ในกรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอัตรากำลังไม่เพียงพอ ให้จัดอัตรากำลังให้แก่สถานีตำรวจและตำรวจภูธรจังหวัดตามลำดับให้ครบถ้วนตามกรอบอัตรากำลังก่อน

ในการจัดทำแผนหรือมาตรการตามวรรคสามให้หารือร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร จะจัดให้มีกองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบังคับการ และสถานีตำรวจก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาใช้กับหน่วยงานดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓/๑ ให้แบ่งสถานีตำรวจออกเป็น ๓ ระดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานีตำรวจระดับเล็ก
- (๒) สถานีตำรวจระดับกลาง
- (๓) สถานีตำรวจระดับใหญ่

การกำหนดให้สถานีตำรวจใดเป็นสถานีตำรวจระดับใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ตร. กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณภาระงาน ความหนาแน่นของประชาชน ในเขตรับผิดชอบ จำนวนอัตรากำลัง และสถานที่ตั้งของสถานีตำรวจประกอบกัน

ลักษณะ ๓

คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ตร.” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ
- (๓) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติด้านป้องกันและปราบปราม ด้านสอบสวน และด้านบริหาร ที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งด้านละหนึ่งคน และจเรตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ
- (๔) อัยการสูงสุด เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับการเลือกตามมาตรา ๑๘ ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่ผู้บัญชาการ หรือเทียบเท่าขึ้นไป จำนวนห้าคน แต่ต้องเป็นผู้ซึ่งพ้นจากความเป็นข้าราชการตำรวจไปแล้ว เกินหนึ่งปี

(ข) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจ จำนวนสามคน โดย นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา และประธานศาลฎีกา หรือร่วมกันเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ จำนวนหกคน แล้วให้ข้าราชการตำรวจเลือกให้เหลือสามคน

ให้ผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเป็นเลขานุการ และรองผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๔) ต้องมาประชุมด้วยตนเอง จะมอบหมายให้บุคคลอื่นใดมาประชุมแทนไม่ได้

มาตรา ๑๕ ให้ ก.ตร. มีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การบริหารราชการตำรวจ และกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบแบบแผน รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดนโยบายและมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจและ จัดระบบราชการตำรวจ รวมตลอดทั้งการอบรมและพัฒนาข้าราชการตำรวจ

(๒) ภายใต้บังคับมาตรา ๖๗ ออกกฎ ก.ตร. ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือมีมติเกี่ยวกับการบริหารราชการตำรวจ วิธีปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจ การพัฒนาระบบงานตำรวจ การบริหารงานบุคคล เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนต่ออำนาจในการแต่งตั้งและโยกย้ายของผู้บัญชาการ

(๓) เสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสาม

(๔) กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการกระจายอำนาจระหว่างสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติกับกองบัญชาการ ตำรวจภูธรจังหวัด และราชการส่วนท้องถิ่น

(๕) กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับอัตรากำลังพล อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของสถานีตำรวจและกองบังคับการ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดอัตรากำลังพลขั้นต่ำ ของแต่ละสายงานตามมาตรา ๕๓ (๓) และ (๔) ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวย ความยุติธรรมและให้บริการแก่ประชาชน โดยการกำหนดจำนวนพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจ และกองบังคับการให้คำนึงถึงปริมาณงาน และต้องจัดให้มีพนักงานสืบสวนในการสอบสวน จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนพนักงานสอบสวน และให้มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ในจำนวนที่เหมาะสมกับปริมาณงาน

(๖) พิจารณาดำเนินการการคัดเลือกข้าราชการตำรวจเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๗) กำกับดูแลการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจของผู้บังคับบัญชา ทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎ ก.ตร. โดยเคร่งครัด

(๘) ประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของของข้าราชการตำรวจเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) เกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการตำรวจไปให้สถานีตำรวจให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และกำกับดูแลการจัดสรรงบประมาณให้แก่ส่วนราชการในหน่วยปฏิบัติให้เพียงพอ

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการสอบ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการและการปฏิบัติการอื่นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์อื่น ๆ แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม

(๑๒) กำหนดชั้นยศที่ควรบรรจุแต่งตั้งและอัตราเงินเดือนที่ควรได้รับสำหรับวุฒิปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่าง ๆ

(๑๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) พิจารณาอนุมัติแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวันเดือนปีเกิด และการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการตำรวจ

(๑๕) ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีมติสั่งการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติการให้ถูกต้องเหมาะสม ถ้าสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ปฏิบัติตามมติดังกล่าวให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและสั่งการต่อไป ในการนี้ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของ ก.ตร. ดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งได้

(๑๖) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ ก.ตร. มอบหมาย

(๑๗) ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น กฎ ก.ตร. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) นอกจากต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ (๕) (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณีแล้ว ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน

ไม่สมประกอบ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๕) ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) (ข) ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาในวิชาสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ อาชีววิทยา หรือสาขาอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินของ ก.ตร. และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ แต่ในกรณีที่ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) ทำงานหรือเคยทำงานด้านประชาสังคมมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๓) ทำงานหรือเคยทำงานด้านสื่อสารมวลชนหรือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) ทำงานหรือเคยทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๗ การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) ให้ข้าราชการ ดำรงชั้นสัญญาบัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้เลือก

มาตรา ๑๘ การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ ก.ตร. มีมติเพื่อกำหนดวันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) ก่อนถึงวันเลือกตาม (๑) ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ให้สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการตำรวจจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ ที่มีสิทธิ ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) (ก) ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหนังสือแจ้ง การสละสิทธิได้รับเลือก ให้หมายเหตุการสละสิทธิไว้ท้ายชื่อของบุคคลนั้น และทำหนังสือแจ้ง นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา และประธานศาลฎีกา เพื่อเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับเลือกเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) (ข) พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบวันที่จะดำเนินการเลือกด้วย

(๓) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจจัดส่งบัญชีรายชื่อที่ได้รับตาม (๒) ไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือก และประกาศผลการเลือกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งอย่างน้อย ในการดำเนินการดังกล่าวต้องกำหนดให้การเลือกเป็นการเลือกโดยตรงและลับ

(๔) ให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๑๔ (๕) ประเภท (ก) และประเภท (ข) เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ชั้นบัญชีรายชื่อ ผู้ที่ได้รับคะแนนลำดับถัดไปอีกประเภทละสิบห้าคนอยู่ในบัญชีสำรอง ทั้งนี้ บัญชีสำรองให้ใช้บังคับได้ ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ในกรณีที่น่าปรากฏว่ามีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับคะแนนได้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทำการจับสลากเพื่อเรียงลำดับก่อนหลังจนครบจำนวน

ห้ามผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใดสั่งการ ช่มชู้ หรือชักจูงด้วยประการใด ๆ เพื่อให้เลือก หรือมิให้เลือกผู้ใดผู้หนึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดฝ่าฝืนวรรคสาม ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

(๕) ก.ตร. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือมีการกระทำหรือมีคุณลักษณะไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ

(๖) สมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ก.ร.ตร. ตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) (ก) หรือ (ข) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีสำรองในประเภทนั้นตามมาตรา ๑๘ (๕) เรียงตามลำดับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕) (ก) หรือ (ข) แทน แล้วแต่กรณี และให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งแทนหากมีกำหนดเวลาไม่ถึงสองปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๙

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระ

มาตรา ๒๓ การประชุม ก.ตร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งซึ่งมิใช่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นประธานในที่ประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุม แต่ในกรณีที่กรรมการไม่น้อยกว่าหกคนร้องขอให้เรียกประชุม ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับการร้องขอให้ ก.ตร. มีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการลงมติของ ก.ตร. และของคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๕ (๑๖)

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ ก.ตร. มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้เสนอเรื่องต่อ ก.ตร. แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิกรรมการคนหนึ่งคนใดที่จะเสนอ

ลักษณะ ๔

คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.ค.ตร.” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ กรรมการ ก.พ.ค.ตร. ต้องทำงานเต็มเวลา ให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขาธิการ และผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ ของ ก.พ.ค.ตร.

มาตรา ๒๖ ผู้จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีและไม่เกินหกสิบห้าปีในวันคัดเลือก
- (๓) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
 - (ก) เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า
 - (ข) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่ผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าขึ้นไป
 - (ค) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นข้าราชการทหารในตำแหน่งตั้งแต่แม่ทัพภาคหรือเทียบเท่าขึ้นไป
 - (ง) เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่าหรือตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
 - (จ) เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษฝ่ายหรือเทียบเท่า
 - (ฉ) เคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ แต่ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน รองประธานศาลฎีกาที่ได้รับมอบหมายจากประธานศาลฎีกาหนึ่งคน กรรมการ ก.ตร. ผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคนซึ่งได้รับเลือกโดย ก.ตร. และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีหน้าที่คัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ จำนวนเจ็ดคน โดยต้องคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ (๓) (ก) (ข) (ค) และ (ฉ) อย่างน้อยประเภทละหนึ่งคน โดยจะคัดเลือกบุคคลสำรองไว้ด้วยก็ได้

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง แล้ว ให้ผู้ได้รับคัดเลือกตามวรรคสอง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ ก.พ.ค.ตร. แล้วเสนอให้นายกรัฐมนตรี เพื่อแต่งตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคัดเลือกกำหนด

มาตรา ๒๘ กรรมการ ก.พ.ค.ตร. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด
- (๒) ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
- (๓) ไม่เป็นกรรมการในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในหน่วยงานของรัฐ
- (๔) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบภารใด ๆ หรือเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ทั้งนี้ อันมีลักษณะเป็นการขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๒๙ ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๙) หรือมาตรา ๒๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ผู้นั้นต้องลาออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการประกอบการอันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวต่อเลขาธิการ ก.พ.ค.ตร. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก

ในกรณีที่ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค.ตร. มิได้ลาออกหรือเลิกการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการประกอบการดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค.ตร. และให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ขึ้นใหม่

มาตรา ๓๐ กรรมการ ก.พ.ค.ตร. มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้กรรมการ ก.พ.ค.ตร. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ ก.พ.ค.ตร. ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๓๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการ ก.พ.ค.ตร.
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก
 - (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปี
 - (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘
 - (๕) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
 - (๖) ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลาอย่างสม่ำเสมอตามระเบียบของ ก.พ.ค.ตร.
- เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการ ก.พ.ค.ตร. เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่า ก.พ.ค.ตร. ประกอบด้วยกรรมการ ก.พ.ค.ตร. เท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการ ก.พ.ค.ตร. เหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน
- เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีที่กรรมการ ก.พ.ค.ตร. พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค.ตร. แทนกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว

มาตรา ๓๒ ก.พ.ค.ตร. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะต่อ ก.ตร. เพื่อให้ ก.ตร. ดำเนินการจัดให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการพิทักษ์ระบบคุณธรรม
- (๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๒๙ (๒)
- (๓) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๓๖
- (๔) พิจารณาเรื่องการคุ้มครองระบบคุณธรรมตามมาตรา ๑๓๘
- (๕) ออกกฎ ก.พ.ค.ตร. ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ.ค.ตร. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ ก.พ.ค.ตร.

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๒) และ (๓) ก.พ.ค.ตร. ต้องพิจารณาและวินิจฉัยด้วยตนเอง จะมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดเป็นผู้พิจารณาหรือวินิจฉัยแทนมิได้ สำหรับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามวรรคหนึ่ง ก.พ.ค.ตร. อาจแต่งตั้งคณะบุคคลหรือมอบหมายให้บุคคลใดเพื่อศึกษาหรือพิจารณาเสนอแนะต่อ ก.พ.ค.ตร. เพื่อพิจารณาและมีมติต่อไปได้

คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร. ตาม (๓) ถ้าเป็นการวินิจฉัยว่ากฎ ก.ตร. ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ ให้กรรมการ ก.พ.ค.ตร. ได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง

ในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวินิจฉัยหรือเพื่อดำเนินการอย่างใดในหน้าที่ให้กรรมการ ก.พ.ค.ตร. เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการได้รับเบี้ยประชุมตามที่ ก.ตร. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๔ การประชุมของคณะกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ.ค.ตร. กำหนด

ลักษณะ ๕

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ร.ตร.” มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมของประชาชนจากการกระทำหรือไม่กระทำการของข้าราชการตำรวจอันมิชอบหรือการประพฤติปฏิบัติไม่เหมาะสมและเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ กระทำผิดวินัยหรือละเมิดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ประกอบด้วย

(๑) ผู้ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประชุมร่วมกันคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน

(๒) ผู้ซึ่งเคยรับราชการในตำแหน่งตั้งแต่ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่าขึ้นไป และได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการข้าราชการตุลาการ จำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ซึ่งเคยรับราชการในตำแหน่งตั้งแต่อัยการพิเศษฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไป และได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการอัยการ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่ผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าขึ้นไปจำนวนสามคน ซึ่ง ก.ตร. คัดเลือกจากบุคคลและตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๓๖

(๕) หน่วยงานซึ่งประกอบอาชีพทนายความมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี ซึ่งสภาทนายความคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน

(๖) ผู้แทนระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลสองคนซึ่งที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลคัดเลือกซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นสตรีหนึ่งคน

ให้จเรตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ ก.ร.ตร. และให้ ก.ร.ตร. มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการหรือเทียบเท่าในสำนักงานจเรตำรวจจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ก.ร.ตร.

เมื่อได้กรรมการ ก.ร.ตร. ไม่น้อยกว่าเก้าคนแล้ว ให้กรรมการประชุมคัดเลือกกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) คนหนึ่งเป็นประธาน ก.ร.ตร. ในการประชุมดังกล่าวต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าเก้าคน

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติประกาศรายชื่อ ก.ร.ตร. ในราชกิจจานุเบกษา กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

มาตรา ๓๖ ในการคัดเลือกกรรมการ ก.ร.ตร ตามมาตรา ๓๕ (๔) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ ก.ตร. คัดเลือกจากผู้ได้รับเลือกให้เป็น ก.ตร. ตามมาตรา ๑๔ (๕) (ก) โดยให้ถามความสมัครใจของผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๘ (๔) จนกว่าจะได้ครบจำนวน

(๒) ในกรณีที่มีผู้สมัครใจไม่ครบจำนวนที่จะต้องคัดเลือก ให้คัดเลือกจากผู้สมัครใจจากบัญชีสำรองเรียงตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกจนกว่าจะได้ครบจำนวน

(๓) เมื่อ ก.ตร. ผู้ใดได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ก.ร.ตร. แล้ว ให้พ้นจากตำแหน่ง ก.ตร. และให้แต่งตั้งผู้ได้รับคะแนนถัดไปจากบัญชีสำรองตามมาตรา ๑๘ (๔) เป็น ก.ตร. แทน

(๔) ในกรณีที่ ก.ตร. คัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองตาม (๓) ให้ผู้นั้นพ้นจากบัญชีสำรอง

มาตรา ๓๗ กรรมการ ก.ร.ตร. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี มีสุขภาพแข็งแรง มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙)

มาตรา ๓๘ กรรมการ ก.ร.ตร. มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้กรรมการ ก.ร.ตร. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการ ก.ร.ตร. ซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

ให้นำความในมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับแก่การประชุม ก.ร.ตร. โดยอนุโลม โดยให้อำนาจของ ก.ตร. ตามมาตรา ๒๓ วรรคสี่ เป็นอำนาจของ ก.ร.ตร.

มาตรา ๓๙ ให้กรรมการ ก.ร.ตร. ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาได้รับเงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางเช่นเดียวกับกรรมการ ก.พ.ค.ตร. ส่วนกรรมการ ก.ร.ตร. อื่นให้ได้รับตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของ ก.ร.ตร. ก.ร.ตร. จะมีมติให้กรรมการ ก.ร.ตร. คนหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติหน้าที่แทน ก.ร.ตร. ก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ก.ร.ตร. กำหนด

มาตรา ๔๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ร.ตร. ให้เรตารวจแห่งชาติ จัดให้ข้าราชการตำรวจในสำนักงานเรตารวจมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลือ ก.ร.ตร. ตามที่ ก.ร.ตร. มอบหมาย ทั้งนี้ ตามจำนวนและระดับตำแหน่งตามที่ ก.ร.ตร. กำหนด

ในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาตามมติของ ก.ร.ตร. แต่มติของ ก.ร.ตร. ต้องสอดคล้องกับวงเงินที่ได้รับ การจัดสรร

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการกระทำหรือไม่กระทำการของข้าราชการตำรวจอันมิชอบ หรือพบเห็นข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติไม่เหมาะสม และเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ กระทำผิดวินัย หรือละเมิดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ให้มีสิทธิร้องเรียนต่อ ก.ร.ตร. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร.ตร. กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขึ้นตอนโดยไม่จำเป็นและไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

มาตรา ๔๓ เมื่อความปรากฏต่อ ก.ร.ตร. ไม่ว่าจะโดยทางใด ไม่ว่าจะ มีผู้ร้องเรียนหรือไม่ว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำการหรือไม่กระทำการอันมิชอบ หรือมีความประพฤติหรือปฏิบัติไม่เหมาะสมและเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ กระทำผิดวินัย หรือละเมิดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ให้ ก.ร.ตร. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลหรือไม่ โดย ก.ร.ตร. จะดำเนินการไต่สวนเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการตำรวจในสำนักงานจเรตำรวจดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อ ก.ร.ตร. ตามประเด็นที่ ก.ร.ตร. กำหนดก็ได้

ในกรณีที่ ก.ร.ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีไม่มีมูลให้ส่งยุติเรื่อง แต่ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลและมีลักษณะเป็นการกระทำผิดวินัย ให้ ก.ร.ตร. ส่งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นพร้อมพยานหลักฐานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจเพื่อดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจผู้นั้น โดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ แต่หากกรณีใดมีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ ก.ร.ตร. ส่งสำนวนและเอกสารเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ แล้วแต่กรณี โดย ก.ร.ตร. จะส่งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐก็ได้ และในกรณีที่เห็นว่าเป็นการสมควรเพื่อระงับความเดือดร้อนของประชาชนหรือป้องกันความเสียหายต่อราชการจะให้ผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการผู้นั้นไว้ก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่และอำนาจสั่งพักราชการไว้จนกว่าการดำเนินการทางวินัยจะแล้วเสร็จ โดยให้ถือว่าการสั่งพักราชการดังกล่าวเป็นการสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๒๐

การไต่สวนและการพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร.ตร. กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรการในการรักษาความลับ มาตรการในการดำเนินการให้เกิดความรวดเร็ว และการรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ ก.ร.ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้กรณีจะไม่มีมูลเพราะเป็นการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของ ก.ตร. แต่ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติ ก.ตร. นั้น ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้ ก.ร.ตร. เสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ก.ตร. หรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติ ก.ตร. นั้นใหม่ได้

มาตรา ๔๔ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ให้ ก.ร.ตร. และข้าราชการตำรวจ
ที่ ก.ร.ตร. มอบหมายตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เรียกผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นใด มาชี้แจงหรือแสดง
ความเห็นหรือส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา โดยให้นำความในมาตรา ๑๑๗
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(๒) แจ้งผู้บังคับบัญชาของข้าราชการตำรวจที่ถูกร้องเรียนเพื่อพิจารณาสั่งให้
ข้าราชการตำรวจผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่อื่นเป็นการชั่วคราวระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยอัตราและวิธีการจ่ายค่าเดินทาง ค่าเช่าที่พัก
และค่าตอบแทนพยาน กรณีที่จำเป็นต้องให้พยานมาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อหน้า ก.ร.ตร. หลักเกณฑ์
ดังกล่าวให้ใช้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการดำเนินการตาม (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ร้องเรียนและพยาน ผู้เรียกต้องคำนึงถึง
ความปลอดภัยของผู้ร้องเรียนและพยาน และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือภาระเกินสมควร
เพื่อการนี้ ก.ร.ตร. จะกำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองผู้ร้องเรียนและพยานตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่ ก.ร.ตร. กำหนด หรือในกรณีที่เห็นสมควรจะมอบหมายให้สำนักงานคุ้มครองพยาน
กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานให้ก็ได้ และเพื่อการนี้ ให้ถือว่าผู้ร้องเรียนและพยาน
ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นพยานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

มาตรา ๔๕ ให้สำนักงานจเรตำรวจทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ ช่วยเหลือ
และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ร.ตร. และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ร.ตร. มอบหมาย

ลักษณะ ๖

ยศตำรวจและชั้นข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๔๖ ยศตำรวจมีตามลำดับดังต่อไปนี้

พลตำรวจเอก

พลตำรวจโท

พลตำรวจตรี

พันตำรวจเอก

พันตำรวจโท

พันตำรวจตรี

ร้อยตำรวจเอก

ร้อยตำรวจโท

ร้อยตำรวจตรี

ดาบตำรวจ

จ่าสิบตำรวจ

สิบตำรวจเอก

สิบตำรวจโท

สิบตำรวจตรี

ว่าที่ยศใดให้ถือเสมือนมียศนั้น ถ้าผู้ซึ่งมียศตำรวจเป็นหญิง ให้เติมคำว่า “หญิง”
ท้ายยศตำรวจนั้นด้วย

มาตรา ๔๗ ชั้นข้าราชการตำรวจมีดังต่อไปนี้

(๑) ชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

(๒) ชั้นประทวน ได้แก่ ผู้มียศสิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ
และดาบตำรวจ

(๓) ชั้นพลตำรวจ ได้แก่ พลตำรวจสำรอง

พลตำรวจสำรอง คือ ผู้ที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตำรวจ โดยได้รับการคัดเลือก
หรือสอบแข่งขันเข้ารับการศึกษอบรมในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๔๘ การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นสัญญาบัตร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และให้ทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ

การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นกรณีพิเศษ อาจกระทำได้โดยประกาศ
พระบรมราชโองการ

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งยศตำรวจชั้นสัญญาบัตร
จะแต่งตั้งว่าที่ยศตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นการชั่วคราวก็ได้ โดยให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้สั่ง
แต่งตั้ง

(๑) ตั้งแต่ว่าที่ยศพลตำรวจตรีขึ้นไป ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

(๒) ตั้งแต่ว่าที่ยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าที่ยศพันตำรวจเอก

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

มาตรา ๔๙ การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นประทวน ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
หรือผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บังคับการขึ้นไปซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
เป็นผู้สั่งแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นประทวนเป็นกรณีพิเศษ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
เป็นผู้สั่งแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๕๐ การถอดหรือการออกจากยศตำรวจชั้นสัญญาบัตร ให้เป็นไปตาม
ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้ทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา ๕๑ การให้ออกจากว่าที่ยศตำรวจชั้นสัญญาบัตรหรือการถอดหรือการออก
จากยศตำรวจชั้นประทวน ให้ผู้มีอำนาจสั่งตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๙ แล้วแต่กรณี
สั่งได้ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลักษณะ ๗
ระเบียบข้าราชการตำรวจ

หมวด ๑
การจัดระเบียบราชการข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๕๒ การจัดระเบียบข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรมดังต่อไปนี้

- (๑) การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ
- (๒) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพขององค์กรและลักษณะของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- (๓) การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการให้ประโยชน์อื่นแก่ข้าราชการตำรวจต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาจากอาวุโส ผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติ และจะนำความคิดเห็นทางการเมืองหรือสังกัดพรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้
- (๔) การดำเนินการทางวินัยต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ
- (๕) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

หมวด ๒
ตำแหน่งและการกำหนดตำแหน่ง

มาตรา ๕๓ ตำแหน่งข้าราชการตำรวจมี ๕ สายงาน ดังต่อไปนี้

- (๑) สายงานบริหาร
- (๒) สายงานอำนวยการและสนับสนุน ได้แก่ งานที่ ก.ตร. กำหนด
- (๓) สายงานสอบสวน ได้แก่ งานเกี่ยวกับการสอบสวนและงานสืบสวนที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการสอบสวน และกฎหมายอื่น
- (๔) สายงานป้องกันและปราบปราม ได้แก่ งานสืบสวน งานป้องกันและปราบปราม และงานตำรวจตระเวนชายแดน และงานอื่นที่ ก.ตร. กำหนด
- (๕) สายงานวิชาชีพเฉพาะ ได้แก่ งานเกี่ยวกับการแพทย์ การพยาบาล การพิสูจน์หลักฐาน และการสอนในกองบัญชาการศึษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือสถาบันการศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และงานอื่นที่มีลักษณะเป็นวิชาชีพตามที่ ก.ตร. กำหนด

ตำแหน่งใดอยู่ในสายงานใดให้เป็นไปตามที่ ก.ตร.กำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับการแบ่งสายงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๔ ตำแหน่งข้าราชการตำรวจที่มียศมีดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- (๒) จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- (๓) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและรองจเรตำรวจแห่งชาติ
- (๔) ผู้บัญชาการ ผู้บัญชาการสอบสวน และจเรตำรวจ
- (๕) รองผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการสอบสวน และรองจเรตำรวจ
- (๖) ผู้บังคับการและผู้บังคับการสอบสวน
- (๗) รองผู้บังคับการและรองผู้บังคับการสอบสวน
- (๘) ผู้กำกับการและผู้กำกับการสอบสวน
- (๙) รองผู้กำกับการและรองผู้กำกับการสอบสวน
- (๑๐) สารวัตรและสารวัตรสอบสวน
- (๑๑) รองสารวัตร รองสารวัตรสอบสวน รองสารวัตรสืบสวนในการสอบสวน
- (๑๒) ผู้บังคับหมู่และผู้ช่วยพนักงานสอบสวน
- (๑๓) รองผู้บังคับหมู่

ก.ตร. จะกำหนดให้มีตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยจะให้ชื่อตำแหน่งใดเทียบกับตำแหน่งตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยให้กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๕๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรีและ ก.ตร. กำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓) เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๔) วางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการใช้อำนาจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น ระเบียบหรือคำสั่งดังกล่าวจะขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนมิได้

(๕) รับผิดชอบในการกำกับดูแลให้การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎ ก.ตร. โดยเคร่งครัด

(๖) ดูแลให้หน่วยงานทุกหน่วยโดยเฉพาะตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจมีกำลังพล งบประมาณ และอุปกรณ์ที่จำเป็นตามมาตรฐานที่ ก.ตร. กำหนดตามมาตรา ๑๕ (๕)

มาตรา ๕๖ ให้มีจเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดหรือมอบหมาย

มาตรา ๕๗ ในกองบัญชาการหนึ่ง ให้มีผู้บัญชาการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น และให้มีผู้บัญชาการสอบสวนคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการสอบสวนภายในกองบัญชาการ และจะให้มีรองผู้บัญชาการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บัญชาการตามที่ผู้บัญชาการมอบหมาย และให้มีรองผู้บัญชาการสอบสวนรับผิดชอบงานด้านการสอบสวนรองจากผู้บัญชาการสอบสวนตามที่ผู้บัญชาการสอบสวนมอบหมายด้วยก็ได้

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการด้วยโดยอนุโลม รวมทั้งให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้บัญชาการด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการสอบสวนให้ร่วมมือและรายงานให้ผู้บัญชาการทราบด้วยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๕๘ ผู้บัญชาการมีหน้าที่และอำนาจ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) บริหารราชการของกองบัญชาการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากร การบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของกองบัญชาการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓) หน้าที่และอำนาจของกองบัญชาการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่อำนาจในการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการสอบสวน

(๔) พิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการลงไปภายในเขตอำนาจ แต่การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บังคับการสอบสวนลงไป ให้แต่งตั้งตามข้อเสนอของผู้บัญชาการสอบสวน แต่ในกรณีที่เห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้บัญชาการสอบสวนมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายหรือกฎ ก.ตร. กำหนด ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้บัญชาการสอบสวนทบทวนให้ถูกต้องตามที่กฎหมายหรือกฎ ก.ตร. กำหนด

(๕) พิจารณาและสั่งเลื่อนเงินเดือนประจำปีข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการลงไปภายในเขตพื้นที่ที่ไม่อยู่ในอำนาจของผู้บังคับการตามมาตรา ๕๙ แต่การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการสอบสวนลงไป ให้พิจารณาตามข้อเสนอของผู้บัญชาการสอบสวน ในกรณีที่เห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้บัญชาการสอบสวนมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมาย หรือกฎ ก.ตร. กำหนด ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้บัญชาการสอบสวนทบทวนให้ถูกต้องตามที่กฎหมายหรือกฎ ก.ตร. กำหนด

(๖) เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในราชการทั่วไปของกองบัญชาการ

(๗) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทุกสี่เดือน หรือตามระยะเวลาที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในกรณีตาม (๔) หรือ (๕) ถ้าผู้บัญชาการสอบสวนทบทวนแล้วยังยืนยันตามข้อเสนอดังเดิม แต่ผู้บัญชาการเห็นว่าการดำเนินการนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ ก.ตร. ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจออกคำสั่งให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือกฎ ก.ตร. แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าวที่จะร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.ตร. หรือฟ้องศาลปกครอง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดกำหนดให้การดำเนินการใดเป็นอำนาจของอธิบดีหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจเช่นว่านั้นในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๕๙ ในกองบังคับการหนึ่ง ให้มีผู้บังคับการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองบังคับการนั้น และให้มีผู้บังคับการสอบสวนคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการสอบสวนภายในกองบังคับการ และจะให้มีรองผู้บังคับการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บังคับการตามที่ผู้บังคับการมอบหมาย และให้มีรองผู้บังคับการสอบสวนรับผิดชอบงานด้านการสอบสวนรองจากผู้บังคับการสอบสวนตามที่ผู้บังคับการสอบสวนมอบหมายด้วยก็ได้

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากองบังคับการด้วยโดยอนุโลม รวมทั้งให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้บังคับการด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับการสอบสวนให้ร่วมมือและรายงานให้ผู้บังคับการทราบด้วยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

ผู้บังคับการมีหน้าที่และอำนาจ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) บริหารราชการของกองบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) หน้าที่และอำนาจของกองบังคับการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่อำนาจในการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี

(๓) ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของกองบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) เสนอแนะการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการ และสถานีตำรวจที่อยู่ในเขตอำนาจ ตั้งแต่ระดับผู้กำกับการลงไป ต่อผู้บัญชาการที่เป็นผู้บังคับบัญชา

(๕) สั่งให้ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับผู้กำกับการลงไปไปช่วยราชการในส่วนราชการอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจตามความจำเป็นเป็นการชั่วคราวไม่เกินหกเดือน

(๖) เสนอแนะและให้ความเห็นในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อการเลื่อนเงินเดือนประจำปีสำหรับข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรตำแหน่งตั้งแต่รองผู้กำกับการลงไป

(๗) พิจารณาและสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่รับราชการในเขต กองบังคับการ ในการพิจารณาดังกล่าวต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้กำกับ การ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นด้วย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของทางราชการ ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อำนาจในการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดีตาม (๒) และอำนาจตาม (๔) (๕) และ (๖) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในสายงานสอบสวน ให้เป็นอำนาจของผู้บังคับการสอบสวน หน้าที่และอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในการกำกับดูแลการปฏิบัติ ราชการของข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการอื่นและปฏิบัติราชการประจำอยู่ในจังหวัดนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีด้วย ในการนี้ ให้มีอำนาจสั่งการใด ๆ เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ หรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ของ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือกองบัญชาการ มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี ไว้ชั่วคราว แล้วรายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกองบัญชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ (๕) ในส่วนราชการต่าง ๆ ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ จะให้มีตำแหน่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด และคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งอย่างไร และจะให้ให้มีหรือไม่ และถ้าให้มีจะให้มีกี่ใด รวมตลอดถึงการตัดโอน ตำแหน่งจากส่วนราชการหนึ่งไปเพิ่มให้อีกส่วนราชการหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด โดยให้คำนึงถึงลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงาน รวมทั้งความมี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความไม่ซ้ำซ้อน และการประหยัดเป็นหลัก

ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ตร. ที่จะต้องทบทวนอัตรากำลังของแต่ละส่วนราชการ ให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบและปริมาณของงานที่เปลี่ยนแปลงไปและทันต่อสถานการณ์

มาตรา ๖๑ ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๔ ในสายงาน สอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนจริง ได้รับเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษตามอัตราที่ ก.ตร. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยจะกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวที่ปฏิบัติหน้าที่ ประจำที่สถานีตำรวจได้รับเงินเพิ่มพิเศษสูงกว่าผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานอื่นก็ได้

ในการกำหนดจำนวนเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษตามวรรคหนึ่ง และการให้ ความเห็นชอบของกระทรวงการคลังต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและการดำรงตน อยู่ในความยุติธรรมได้อย่างมีเกียรติ โดยเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนที่รัฐจ่ายให้แก่ข้าราชการฝ่ายอื่น ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วย

หมวด ๓

การบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อนชั้นเงินเดือน

มาตรา ๖๒ ผู้ที่จะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง
- (๕) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๖๓ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๖๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจชั้นประทวน และชั้นสัญญาบัตร ให้บรรจุจากบุคคลผู้ได้รับคัดเลือกหรือสอบแข่งขันได้

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกหรือการสอบแข่งขันให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกหรือสอบแข่งขัน

มาตรา ๖๕ ในการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีใช้ตำแหน่งประเภทวิชาซีพีเฉพาะ ให้ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการใดที่จะบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้าผู้ที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรสูงสุดมีสิทธิเลือกก่อนเรียงตามลำดับไป
- (๒) ถ้าผู้ที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นผู้สอบคัดเลือกหรือแข่งขันได้ ให้ผู้ที่สอบคัดเลือกหรือแข่งขันได้เป็นลำดับที่หนึ่งมีสิทธิเลือกก่อนเรียงตามลำดับไป
- (๓) ในกรณีอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้ดำเนินการตามวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๖๖ ในการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในชั้นสัญญาบัตรที่มีใช้ตำแหน่งประเภทวิชาซีพีเฉพาะ ผู้บังคับบัญชาต้องแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสายงานอำนวยการและสนับสนุนอย่างน้อยหนึ่งปี สายงานป้องกันและปราบปรามอย่างน้อยสองปี และดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนในการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งปี และดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวนอย่างน้อยสองปี

ในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไปในสายงานใด ให้พิจารณาตามความรู้ความสามารถ ทักษะ ความสมัครใจ และความจำเป็นของทางราชการประกอบกัน

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๙ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งให้แต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอกซึ่งดำรงตำแหน่งจเรตำรวจแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงอาวุโส ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และประสบการณ์ในงานด้านสอบสวนและงานป้องกันและปราบปรามประกอบกัน

(๒) ตำแหน่งจเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจโทหรือพลตำรวจเอก และเคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือรองจเรตำรวจแห่งชาติมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี และสำหรับตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติต้องแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนและผู้บัญชาการในสายงานป้องกันและปราบปรามอย่างน้อยหนึ่งคน แต่ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดเคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมาแล้วถึงสองปี ให้แต่งตั้งผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติคนที่สองเรียงตามลำดับ

(๓) ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและรองจเรตำรวจแห่งชาติ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการ ผู้บัญชาการสอบสวน หรือจเรตำรวจมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี โดยต้องแต่งตั้งผู้เคยดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการสอบสวนอย่างน้อยสองคนและรองผู้บัญชาการในสายงานป้องกันและปราบปราม อย่างน้อยสองคน

(๔) ตำแหน่งผู้บัญชาการและจเรตำรวจ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรีหรือพลตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการหรือรองจเรตำรวจ มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๕) ตำแหน่งรองผู้บัญชาการ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรี และเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๖) ตำแหน่งผู้บังคับการ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอกซึ่งได้รับอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอก (พิเศษ) หรือพลตำรวจตรี และเคยดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับการมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๗) ตำแหน่งรองผู้บังคับการ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอกหรือพันตำรวจเอกซึ่งได้รับอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอก (พิเศษ) และเคยดำรงตำแหน่งผู้กำกับการมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๘) ตำแหน่งผู้กำกับการ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโทหรือพันตำรวจเอก และเคยดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๙) ตำแหน่งรองผู้กำกับการ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโทและเคยดำรงตำแหน่งสารวัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๑๐) ตำแหน่งสารวัตร ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอกขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าพันตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งรองสารวัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี

(๑๑) ตำแหน่งรองสารวัตร ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าร้อยตำรวจเอก

(๑๒) ตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศสิบตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าดาบตำรวจ

(๑๓) ตำแหน่งรองผู้บังคับหมู่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งจริง มิให้นับระยะเวลา ทวีคูณ และให้นับจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีปฏิทินที่ตำแหน่งว่างลง

การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตาม (๒) ถึง (๑๓) อาจแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งเทียบเท่าด้วยก็ได้

การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสายงานสอบสวนให้เป็นไปตามมาตรา ๗๒

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๘/๑ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๗ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) ให้แต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๗ (๔) (๕) และ (๖) ให้พิจารณาจาก ข้าราชการตำรวจในสายงานตามมาตรา ๕๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งหมดไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งในกองบัญชาการใด

(๒) การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๗ (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) ให้พิจารณาจากข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือกองบัญชาการที่ได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเดียวกัน

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการแต่งตั้งตาม (๑) และ (๒) ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ได้รับ คะแนนสูงสุดในการประเมินตามมาตรา ๖๙ เรียงตามลำดับ ในกรณีที่ได้รับคะแนนประเมินเท่ากัน ให้แต่งตั้งตามลำดับตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๖๘/๑ ในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการหรือผู้กำกับการ เป็นครั้งแรก ให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสถานีตำรวจระดับเล็กหรือระดับกลางก่อน และเมื่อดำรง ตำแหน่งครบสองปีแล้ว อาจย้ายไปดำรงตำแหน่งในสถานีตำรวจระดับใหญ่ได้

การจะแต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งในสถานีตำรวจระดับเล็กหรือระดับกลาง ให้พิจารณาจากคะแนนผลการประเมินตามมาตรา ๖๙ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดมีสิทธิเลือกก่อนเรียง ตามลำดับตามจำนวนตำแหน่งที่มีอยู่

การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการหรือผู้กำกับการสถานีตำรวจระดับใหญ่ ให้แต่งตั้งจากผู้เคยดำรงตำแหน่งในสถานีตำรวจระดับเล็กหรือระดับกลางมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา ๖๙ การประเมินตามมาตรา ๖๘ ให้ประเมินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ความอาวุโสในการดำรงตำแหน่ง โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งนานที่สุด มีอาวุโสสูงสุดและได้รับคะแนน ๕๐ คะแนน และผู้มีอาวุโสลำดับถัดไป ให้ได้รับคะแนนลดลงปีละ

๕ คะแนน ในกรณีที่มิอาจสุ่เท่ากัน ให้ได้รับคะแนนเท่ากัน ทั้งนี้ โดยให้นับตั้งแต่วันที่ดำรงตำแหน่ง จนถึงวันที่มีการประเมิน

(๒) ความรู้ความสามารถที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน มีคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน โดยให้ประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

(๓) ความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับ มีคะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน โดยให้ประเมินตามมาตรา ๗๐

ในกรณีที่มีคะแนนประเมินเท่ากัน และไม่สามารถแต่งตั้งผู้ได้รับคะแนนเท่ากัน ทั้งหมด ให้แต่งตั้งตามความรู้ความสามารถอันเป็นที่ประจักษ์ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ตร. กำหนด

สำหรับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่มีได้มีการกิจในการบริการประชาชนโดยตรง ตามที่ ก.ตร.กำหนด ให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของภารกิจแทนการประเมิน ความพึงพอใจของประชาชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร.กำหนด แต่หลักเกณฑ์และวิธีการ ดังกล่าวต้องกำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานนั้น ได้รับคะแนนตามที่หน่วยงานนั้นได้รับ

ในกรณีที่ ก.ตร. ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความรู้ความสามารถ ตามมาตรานี้ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้พิจารณาแต่งตั้งตามหลักอาวุโส โดยข้าราชการตำรวจ ผู้ใดดำรงตำแหน่งก่อน ให้ถือว่ามิอาจสุ่สูงกว่า

ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันอยู่นอกเหนืออำนาจของคณะรัฐมนตรี หรือ ก.ตร. จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานหรือตำแหน่งใดให้มีการแต่งตั้งด้วยวิธีการ ที่แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งก็ได้ โดยในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ระบุหน่วยงาน หรือตำแหน่งไว้ให้ชัดเจน

มาตรา ๗๐ การประเมินตามมาตรา ๖๙ (๓) ให้ประเมินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีการประเมินความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับจากสถานีตำรวจ กองกำกับการ หรือหน่วยงานอื่นที่เทียบเท่า และเมื่อหน่วยงานได้รับคะแนนความพึงพอใจ เป็นจำนวนเท่าใด ให้ถือว่าผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานนั้นได้รับคะแนนนั้นเท่ากัน

(๒) คะแนนความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับของหน่วยงานในระดับ กองบังคับการใด ให้ถือเอาคะแนนความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับของทุกสถานีตำรวจ กองกำกับการ หรือหน่วยงานที่เทียบเท่าที่อยู่ในสังกัดมาเฉลี่ย ได้จำนวนเท่าใดให้ถือเป็นคะแนน ความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับของกองบังคับการนั้น และให้ถือว่าผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ในกองบังคับการนั้นได้รับคะแนนนั้นเท่ากัน

(๓) คะแนนความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับของหน่วยงานในระดับ กองบัญชาการใด ให้ถือเอาคะแนนความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับของทุกกองบังคับการ ที่อยู่ในสังกัดมาเฉลี่ย ได้จำนวนเท่าใดให้ถือเป็นคะแนนความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับ ของกองบัญชาการนั้น และให้ถือว่าผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในกองบัญชาการนั้นได้รับคะแนนนั้นเท่ากัน

ในการประเมินความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับสำหรับหน่วยงานตาม (๑) และหน่วยงานอื่น ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยอย่างน้อย ต้องครอบคลุมมิติความมีประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ และความสะดวกในการ

เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด และเมื่อผลการสำรวจ เป็นประการดีให้ประกาศให้ประชาชนและแจ้งให้หน่วยงานที่ถูกประเมินทราบด้วย

มาตรา ๗๑ (ตัดออก)

มาตรา ๗๒ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในสายงานสอบสวนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บัญชาการสอบสวน จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการ ตำรวจยศพลตำรวจตรีหรือพลตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการสอบสวนมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี

(๒) รองผู้บัญชาการสอบสวน จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรี และเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๓) ผู้บังคับการสอบสวน จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการ ตำรวจยศพันตำรวจเอกซึ่งได้รับอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอก (พิเศษ) หรือพลตำรวจตรี และเคยดำรง ตำแหน่งรองผู้บังคับการสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๔) รองผู้บังคับการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอก หรือพันตำรวจเอกซึ่งได้รับอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอก (พิเศษ) และเคยดำรงตำแหน่งผู้กำกับการ สอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๕) ผู้กำกับการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโท หรือพันตำรวจเอก และเคยดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๖) รองผู้กำกับการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งสารวัตรสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๗) สารวัตรสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอก ขึ้นไปแต่ไม่สูงกว่าพันตำรวจโท และเคยดำรงตำแหน่งรองสารวัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี โดยในระหว่างเวลาดังกล่าวต้องดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๘) รองสารวัตรสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าร้อยตำรวจเอก ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย โดยจะแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีและผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่ ก.ตร. กำหนดด้วยก็ได้

(๙) ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มียศจำ สิบตำรวจหรือดาบตำรวจ และเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมู่มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๗๓ ให้นำความในมาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ มาใช้บังคับ กับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๒ (๑) (๒) และ (๓) ด้วยโดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้ง ให้พิจารณาจากผู้อยู่ในสายงานสอบสวน

มาตรา ๗๔ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๒ (๖) (๗) และ (๘) ผู้ใดดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดและผ่านเกณฑ์ประเมินความรู้ความสามารถตามที่ ก.ตร. กำหนดแล้ว ให้ปรับตำแหน่งให้สูงขึ้นตามลำดับ

การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๒ (๔) และ (๕) ให้แต่งตั้งจากผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถตามที่ ก.ตร. กำหนด และตามอัตรากำลังที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีอาจแต่งตั้งให้ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินขึ้นดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๒ (๔) และ (๕) ในคราวเดียวกันได้ทั้งหมด ให้แต่งตั้งจากผู้ที่มิอาจสูงที่สุดเรียงตามลำดับ

มาตรา ๗๕ ข้าราชการตำรวจผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการเรียงลำดับอาวุโสหรือในการแต่งตั้ง ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.ตร. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งแต่งตั้ง

คำร้องทุกข์เกี่ยวกับการแต่งตั้ง ให้ ก.พ.ค.ตร. พิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทุกข์

คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร. ให้เป็นที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจในผลการพิจารณาของ ก.พ.ค.ตร. ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาของ ก.พ.ค.ตร.

ในกรณีที่ ก.พ.ค.ตร. หรือศาลปกครองสูงสุด วินิจฉัยหรือพิพากษาว่าผู้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ในการแต่งตั้ง ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาลงโทษผู้นั้นตามควรแก่กรณีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจาก ก.พ.ค.ตร. หรือนับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวนอีก แล้วรายงานให้ ก.ตร. ทราบ ในกรณีที่ ก.ตร. มีมติว่าการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการจงใจเพื่อช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจดำเนินการลงโทษผู้นั้นโดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวน

ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดหรือแอบอ้างอำนาจของบุคคลใด หรือเรียก รับ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือกระทำการใดอันมิชอบ เพื่อให้มีการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งใดไม่ว่าการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งนั้นจะชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

มาตรา ๗๖ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรจากส่วนราชการหนึ่ง ไปยังอีกส่วนราชการหนึ่งในตำแหน่งระดับเดียวกันให้กระทำได้ตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือเพื่อมิให้เสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งต้องแสดงเหตุผลให้ชัดแจ้งไว้ในคำสั่งแต่งตั้งหรือเป็นกรณีแต่งตั้งตามความสมัครใจของผู้ถูกแต่งตั้ง แต่ไม่ว่าในกรณีใดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะปฏิเสธไม่จ่ายเงินค่าขนย้ายและค่าเดินทางมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีขอย้ายกลับภูมิลำเนา และผู้ขอสละสิทธิไม่รับค่าขนย้ายและค่าเดินทาง

การแต่งตั้งเพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือเพื่อมิให้เสียหายแก่ทางราชการตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งไปยังกองบังคับการเดียวกัน หรือในกรณีที่มิเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะต้องแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งต่างกองบังคับการหรือเป็นไปตามความสมัครใจของผู้นั้น ให้แต่งตั้งไปดำรง

ตำแหน่งต่างกองบังคับการแต่อยู่ในกองบัญชาการเดียวกันได้ เว้นแต่ในกรณีเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศหรือเพื่อประโยชน์แห่งขวัญและกำลังใจของข้าราชการตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยความเห็นชอบของ ก.ตร. จะแต่งตั้งข้าราชการตำรวจจากกองบัญชาการหนึ่งไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในอีกกองบัญชาการหนึ่งตามที่เห็นสมควรได้

ความในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองมิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ถูกสั่งย้ายถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้มีอำนาจสั่งย้ายผู้นั้นไปประจำฝ่ายอำนวยการของกองบัญชาการหรือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ผู้นั้นสังกัดอยู่

มาตรา ๗๗ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจจากสายงานหนึ่งไปดำรงตำแหน่งในอีกสายงานหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นความสมัครใจของผู้ได้รับแต่งตั้ง และเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน และมีให้ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานเดิม รวมกับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่โอนไป

มาตรา ๗๘ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจจากกองบัญชาการหนึ่งไปดำรงตำแหน่งต่างกองบัญชาการต้องได้รับความเห็นชอบจากกองบัญชาการที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๖๘ หรือเป็นกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยความเห็นชอบของ ก.ตร. มีคำสั่งแต่งตั้งตามมาตรา ๗๖ วรรคสอง

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจจากสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไปดำรงตำแหน่งในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือจากกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไปดำรงตำแหน่งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๐ ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีคุณวุฒิสูงชันและมีสิทธิได้รับเงินเดือนสูงชันตามที่ ก.ตร. กำหนด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งเลื่อน

มาตรา ๘๐ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจหรือการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งใด ผู้ได้รับการบรรจุหรือได้รับการแต่งตั้งต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ตร. กำหนดตามมาตรา ๖๐ ~~เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็น ก.ตร. อาจอนุมัติให้บรรจุหรือแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่ไม่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ก็ได้~~

การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจไปดำรงตำแหน่งอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งเดิม เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็น ก.ตร. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ต่ำกว่าตำแหน่งเดิมเป็นพิเศษเฉพาะรายได้

มาตรา ๘๑ ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๖๔ ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทดลอง การประเมินผลการทดลอง การรายงานผลการทดลองและการยกเว้นไม่ต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ รวมทั้งการสั่งให้ออกจากราชการ อันเนื่องมาจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ให้ถือว่าผู้นั้นเคยเป็นข้าราชการตำรวจ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นที่ได้รับจากทางราชการในระหว่างที่ผู้นั้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

มาตรา ๘๒ การสั่งให้ข้าราชการตำรวจไปประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือส่วนราชการใด หรือสำรองราชการในส่วนราชการใด โดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิม และโดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนในตำแหน่งเดิมหรือไม่ก็ได้ ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

- (๑) นายกรัฐมนตรีสำหรับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- (๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสำหรับข้าราชการตำรวจทุกตำแหน่ง
- (๓) ผู้บัญชาการสำหรับข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการหรือในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้สั่งให้ข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจหรือตำรวจภูธรจังหวัดไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการอื่น เว้นแต่ในคำสั่งนั้นจะสั่งให้ข้าราชการตำรวจอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจหรือตำรวจภูธรจังหวัดแทน แล้วแต่กรณี

ข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการอื่น เมื่อกลับมาปฏิบัติราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีอาวุโสเทียบเท่ากับอาวุโสโดยเฉลี่ยของข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับเดียวกันกับข้าราชการตำรวจผู้นั้นในขณะที่คำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการอื่น

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รู้ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นไม่มีอำนาจดำเนินการทางวินัย ให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาในระดับเหนือขึ้นไปทราบเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไปให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับรายงาน และให้ผู้บังคับบัญชาผู้ส่งดำเนินการทางวินัยส่งพักราชการข้าราชการตำรวจผู้นั้นไว้ก่อน

เมื่อพ้นเวลาพักราชการแล้ว หากข้าราชการตำรวจผู้นั้นยังไม่กลับมาปฏิบัติราชการ ให้ข้าราชการตำรวจผู้นั้นออกราชการ

มาตรา ๘๔ การโอนข้าราชการตำรวจไปรับราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น จะกระทำได้เมื่อเจ้าตัวสมัครใจและส่วนราชการหรือหน่วยงานต้องการจะรับโอนผู้นั้น โดยให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ขอรับโอนทำความตกลงกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๘๕ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๓ เป็นผู้สั่งบรรจุในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การโอนข้าราชการซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตำรวจหรือการโอนพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุเป็นข้าราชการตำรวจ ยกเว้นข้าราชการการเมือง ข้าราชการ

ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติงาน ให้กระทำได้เมื่อเจ้าตัวสมัครใจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องการจะรับโอนผู้นั้น โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทำความตกลงกับผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุของส่วนราชการหรือหน่วยงานสังกัดเดิม ในการนี้ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการตำรวจจะได้รับ ทั้งนี้ ในการดำเนินการรับโอน การกำหนดตำแหน่ง ชั้นยศและอัตราเงินเดือน และการนับเวลาราชการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

(๒) การกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ

(ก) ข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานใด ๆ โดยให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ถ้าผู้นั้นขอกลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแต่ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันออกจากราชการไปปฏิบัติงานดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

(ข) ข้าราชการตำรวจซึ่งออกจากราชการไปแล้ว และไม่ใช้เป็นกรณีออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ถ้าสมัครเข้ารับราชการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องการที่จะรับผู้นั้นเข้ารับราชการและมีอัตราว่าง ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการบรรจุและแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

(ค) ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการตำรวจหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากราชการหรือออกจากงานไปแล้ว แต่ไม่รวมถึงข้าราชการการเมือง ข้าราชการซึ่งออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากงานในระหว่างทดลองปฏิบัติงาน ถ้าสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ และเมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรรับบุคคลนั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการตำรวจ ในการนี้ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการตำรวจจะได้รับ ทั้งนี้ การดำเนินการให้กลับเข้ารับราชการ การกำหนดตำแหน่งชั้นยศ และอัตราเงินเดือน และการนับเวลาราชการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๘๖ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจระดับ ส.๘ ระดับ ส.๗ และระดับ ส.๖ ที่ไม่อยู่ในอำนาจของผู้บัญชาการตามมาตรา ๕๘ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. แล้ว

การสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจ ให้คำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา ความสามารถ และความอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนการรักษาวินัยและการปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นข้าราชการตำรวจตามรายงานของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

การเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินสองขั้น ต้องได้รับอนุมัติจาก ก.ตร. เป็นพิเศษเฉพาะราย

มาตรา ๘๗ ข้าราชการตำรวจผู้ได้ถึงแก่ความตายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก.ตร. จะพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ ก็ได้

มาตรา ๘๘ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งและเลื่อนเงินเดือน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่กำหนด ในกฎ ก.ตร.

หมวด ๔

เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มอื่น

มาตรา ๘๙ อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ อัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือน

ข้าราชการตำรวจตำแหน่งใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในอัตราใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจให้สอดคล้องกับภาวะ เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มร้อยละเท่ากันทุกอัตรา และไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ และเมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากรัฐสภา เพื่อการนั้นแล้ว การปรับให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือน ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่การปรับ เป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตราหนึ่งอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาท ให้ปรับตัวเลข เงินเดือนของอัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาทและมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน

การปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจให้เข้าอันดับและชั้น ระดับและชั้น ระดับและชั้น หรือชั้นและชั้น แล้วแต่กรณี ตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด และให้มีผลเป็นการแก้ไขชั้นหรือชั้น เงินเดือนข้าราชการตำรวจที่กำหนดไว้ในกฎหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๙๐ ให้ข้าราชการตำรวจได้รับเงินเดือนดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส. ๙

(๒) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส. ๘

(๓) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจโท ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส. ๗

(๔) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส. ๖

(๕) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันตำรวจเอก (พิเศษ)

ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๕

(๖) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๔

(๗) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโท ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๓

(๘) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๒

(๙) ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอก ร้อยตำรวจโท และร้อยตำรวจตรี

ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๑

(๑๐) ข้าราชการตำรวจยศดาบตำรวจ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๓

(๑๑) ข้าราชการตำรวจจ่าสิบตำรวจ อัตราเงินเดือนจ่าสิบตำรวจ (พิเศษ)

ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๒

(๑๒) ข้าราชการตำรวจจ่าสิบตำรวจ สิบตำรวจเอก สิบตำรวจโท และสิบตำรวจตรี

ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป. ๑

(๑๓) ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจสำรอง ให้ได้รับเงินเดือนระดับ พ. ๑

ให้ข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของระดับนั้นๆ ในกรณีที่จะให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของระดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ข้าราชการตำรวจตาม (๒) ถึง (๑๓) อาจได้รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้นไปกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้นไปดังกล่าวและการรับเงินประจำตำแหน่งไว้ด้วย

มาตรา ๙๑ ความในมาตรา ๘๙ และมาตรา ๙๐ มิให้ใช้บังคับกับข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศ

ข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศตำแหน่งใดจะได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในอัตราใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๙ วรรคสอง โดยให้เทียบเคียงกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนในตำแหน่งที่คล้ายคลึงกันหรือในระดับเดียวกัน

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น เพื่อเป็นการเยียวยาให้ข้าราชการตำรวจได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่เหมาะสมและเป็นธรรม ก.ตร. อาจกำหนดให้ข้าราชการตำรวจได้รับการเยียวยาโดยให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙๓ ข้าราชการตำรวจอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๙๔ ข้าราชการตำรวจอาจได้รับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน เงินเพิ่มอื่นหรือเงินช่วยเหลือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙๕ ข้าราชการตำรวจอาจได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ หรือตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕

การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน

มาตรา ๙๖ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการตำรวจในส่วนราชการหรือหน่วยงานใดในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีใช้ตำแหน่งในสายงานสอบสวนว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้ สั่งให้ข้าราชการตำรวจซึ่งเห็นสมควรรักษาราชการแทนในตำแหน่งนั้นได้

(๑) นายกรัฐมนตรี สำหรับตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สำหรับตำแหน่งตั้งแต่จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมา

(๓) ผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่า สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมาในส่วนราชการนั้น

(๔) ผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่า สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมาในส่วนราชการนั้น

ในกรณีที่ไม่มี การแต่งตั้งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดรักษาราชการแทนและมีผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งนั้น ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเป็นผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งนั้น ถ้ามีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหลายคน ให้ผู้มีอาวุโสตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้มีอาวุโสตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. ในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นเป็นผู้รักษาราชการแทน

เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ข้าราชการตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๗ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) เป็นการย้อนหลัง การปฏิบัติหน้าที่หรือการใช้อำนาจในตำแหน่งเดิมที่ได้กระทำไปก่อนมีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นอันใช้ได้

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนในสายงานสอบสวนด้วยโดยอนุโลม โดยให้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนจากข้าราชการตำรวจในสายงานสอบสวนและในกรณีตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการสอบสวนหรือผู้บังคับการสอบสวนแล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ และการดำเนินการด้านอื่นที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด

ในกิจการของแต่ละกองบัญชาการ ให้ผู้บัญชาการของแต่ละกองบัญชาการนั้น เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ในการปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ผู้บัญชาการจะมอบหมายให้รองผู้บัญชาการปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการหรือการระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะระงับการใช้อำนาจของผู้บัญชาการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวและใช้อำนาจนั้นด้วยตนเองก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ตร. กำหนด

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีอำนาจสอบสวน ให้ผู้บัญชาการสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ตร. กำหนด และให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติของผู้บัญชาการสอบสวนด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใดที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหรือผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานถัดลงไปตามลำดับหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหรือข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในส่วนราชการหรือในหน่วยงานนั้นปฏิบัติราชการแทนได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ และให้ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่แนะนำ กำกับ และติดตามการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และในกรณีที่เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการในเรื่องใดโดยไม่สมควร ให้มีอำนาจแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจนั้นได้

เมื่อมีการมอบอำนาจแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจไว้เป็นกรณี ๆ ไป

มาตรา ๙๙ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๙๖ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีหน้าที่และอำนาจอย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนมีหน้าที่และอำนาจเป็นกรรมการหรือมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทน

การสั่งให้รักษาราชการแทนให้มีผลนับแต่เวลาที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่และให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือตำแหน่งผู้ช่วยพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนนับแต่เวลาที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปแล้วในระหว่างเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๑๐๐ ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีกำหนดให้หน้าที่หรืออำนาจใดเป็นของปลัดกระทรวง การใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวสำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถือเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

หมวด ๖

วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๑๐๑ ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด

กฎ ก.ตร. ตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๒ การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ การไม่รักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติและข้อห้ามในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจ และนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

(๒) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

(๓) ต้องรักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ ผู้น้อย

(๔) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

(๕) ต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข่มผู้บังคับบัญชา

เหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

(๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ

(๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใด

ที่เป็นการกลั่นแกล้งกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

(๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมและให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ หรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อยโดยห้ามมิให้ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

(๙) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เพื่อให้เกิดผลดี หรือความก้าวหน้าแก่ราชการ เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

(๑๐) ต้องไม่กระทำการอันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจ

(๑๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

(๑๒) ต้องไม่ใช้กิริยาวาจาหรือประพฤติตนในลักษณะที่ไม่สมควร

(๑๓) ต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

(๑๔) ต้องไม่กระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการบังคับผู้บังคับบัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยตำรวจ

(๑๕) ต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เสียระเบียบแบบแผนของตำรวจ

(๑๖) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

(๑๗) ต้องไม่เป็นการรบกวนผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในทางหุ้นส่วนหรือบริษัท

(๑๘) กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. หรือกระทำการอันถือว่าการทำความผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๓ การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่การกระทำดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้หรือเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

(๒) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือแอบอ้างอำนาจของบุคคลใด หรือกระทำการใดอันมิชอบ เพื่อให้มีการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งใด ไม่ว่าการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งนั้นจะชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๓) ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่ ก.ตร. กำหนด

(๔) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานสืบหาวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๕) เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือในระหว่างที่แต่งเครื่องแบบตำรวจ

(๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง

(๘) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓

วรรคสอง

(๙) ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งโดยจงใจเพื่อช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดตามมาตรา ๗๕ วรรคสี่

(๑๐) กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ รวมทั้งการกระทำผิดตามมาตรา ๑๐๒ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๑๑) กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๑๐๔ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอื่นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และการป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรจะกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันทีตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้และตามหมวด ๗ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรา ๑๐๕ เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษา วินัยและปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อการกำเริบ หรือเพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ ให้กลับทำหน้าที่ของตนผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับได้ และถ้าได้กระทำโดยสุจริต ตามสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยเหลือไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา

เมื่อมีเหตุดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจะต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน ตามลำดับชั้นจนถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๖ โทษทางวินัยมี ๗ สถาน ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ทัณฑกรรม

(๓) กักยาม

(๔) กักขัง

(๕) ตัดเงินเดือน

(๖) ปลดออก

(๗) ไล่ออก

การลงโทษภาคทัณฑ์ ได้แก่ การลงโทษแก่ผู้กระทำผิดอันควรต้องรับโทษสถานหนึ่ง สถานใด แต่มีเหตุอันควรปรานีจึงเพียงแค่แสดงความผิดผู้นั้นให้ปรากฏไว้

การลงโทษทัณฑกรรม ได้แก่ การให้ทำงานโยธา การให้อยู่เวรยาม นอกจากหน้าที่ประจำ หรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

การลงโทษกักขัง ได้แก่ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่สมควรตามที่กำหนด
การลงโทษกักขัง ได้แก่ การขังในที่จัดไว้เพื่อควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือหลายคน
รวมกันตามที่จะได้มีคำสั่ง

การลงโทษกักขังหรือกักขังจะใช้งานโยธาหรืองานอื่นของทางราชการด้วยก็ได้
แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

มาตรา ๑๐๗ การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่า
ผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใดและมาตราใด

วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

หมวด ๗

การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๑๐๘ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใด
กระทำผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูล
ที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่

ในการสืบสวนข้อเท็จจริงให้แจ้งเรื่องที่ถูกลกล่าวหาหรือถูกร้องเรียนให้ผู้ถูกลกล่าวหา
ทราบ และให้ผู้ถูกลกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงภายในเวลาที่กำหนด ถ้าเห็นว่ากรณี
ไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยให้สั่งยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัย ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๐๙ หรือมาตรา ๑๑๐ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้

มาตรา ๑๐๙ เมื่อข้าราชการตำรวจถูกลกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ให้ผู้บังคับบัญชานำสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๐๘ มาพิจารณาสั่งการตามมาตรา ๑๑๓

มาตรา ๑๑๐ เมื่อข้าราชการตำรวจถูกลกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกลกล่าวหาทราบโดยจะระบุชื่อพยานก็ได้
ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกลกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เมื่อดำเนินการแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกลกล่าวหา
ได้กระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้วแต่กรณี ถ้าฟังไม่ได้ว่า
ผู้ถูกลกล่าวหากระทำผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่อง

ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.
เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งต่างกันถูกลกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ร่วมกันให้ผู้มีอำนาจสำหรับผู้ถูกลกล่าวหาที่มีตำแหน่งในระดับสูงกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกลกล่าวหา
ตามมาตรา ๑๑๕ และผลการสอบสวนปรากฏว่าผู้ถูกลกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสั่งการตามผลการสอบสวนโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือดำเนินการสอบสวนใหม่ แต่ทั้งนี้ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

มาตรา ๑๑๑ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการสืบสวนและการสอบสวนที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๑๐ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ ให้พิจารณาสั่งการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันได้รับสำนวน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. ซึ่งทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้ หากยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหากลับคืนสู่ฐานะเดิมก่อนและให้ถือว่าไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างถูกสืบสวนหรือสอบสวน แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดเวลาดังกล่าวจนกว่าการพิจารณาสั่งการในเรื่องนั้นจะเสร็จสิ้นและมีคำสั่ง

ในกรณีที่เป็นการผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสืบสวนหรือสอบสวนก็ได้

มาตรา ๑๑๒ เมื่อมีเหตุจำเป็นจะต้องกักตัวข้าราชการตำรวจซึ่งถูกกล่าวหาไว้เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน เช่น จะหลบหนี หรือจะไปทำร้าย หรือข่มขู่ผู้เสียหายหรือพยานให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจกักตัวข้าราชการตำรวจนั้นระหว่างดำเนินการสอบสวนได้เท่าที่จำเป็นแก่การสอบสวน แต่ต้องไม่เกินอำนาจลงโทษกักขังของผู้ส่งกักตัวและต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่งถูกลงโทษกักขังหรือกักขังให้หักจำนวนวันที่ถูกกักตัวออกจากระยะเวลาพักยามหรือกักขังด้วย และในกรณีที่ถูกลงโทษทัณฑ์กรรม ให้ถือว่า การถูกกักตัวเป็นการรับโทษสำหรับความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๑๑๓ ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑ์กรรม กักขัง หรือตัดเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษทัณฑ์กรรม

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้กระทำความผิดวินัยควรได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของตนที่มีอำนาจ เพื่อให้พิจารณาดำเนินการเพื่อลงโทษตามควรแก่กรณี

ในกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

การลงโทษตามมาตรา ๑๑๒ ผู้บังคับบัญชาจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในสถานโทษและอัตราโทษได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๑๑๔ ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลงโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก

การพิจารณาสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ (๒) (๓) และ (๔) ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาลั่นกรองเสนอ โดยคณะกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรองหัวหน้าหน่วยงานนั้นทุกคน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.ตร. ผู้ถูกลงโทษปลดออกตามมาตรา นี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

มาตรา ๑๑๕ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจผู้ใดแล้ว ให้รายงานการดำเนินการทางวินัยต่อผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัย และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งเห็นว่าการยุติเรื่อง การงดโทษ หรือการลงโทษเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้มีอำนาจสั่งลงโทษ เพิ่มโทษเป็นสถานโทษ หรืออัตราโทษที่หนักขึ้น ลดโทษลงเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง งดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บน เป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือน หรือยกโทษให้ถูกต้องหรือเหมาะสมตามควรแก่กรณี ตลอดจนแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งเดิมให้ถูกต้องเหมาะสมได้ด้วย และในกรณีที่เห็นว่าควรดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาให้มีความจริงและยุติธรรมก็ให้มีอำนาจดำเนินการหรือสั่งดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี โดยการสั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษเป็นสถานโทษที่หนักขึ้น ต้องไม่เกินอำนาจของตนตามมาตรา ๑๑๓ และการเพิ่มอัตราโทษเมื่อรวมกับอัตราโทษเดิมต้องไม่เกินอำนาจนั้นด้วย ถ้าเกินอำนาจของตน ก็ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นตามลำดับเพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ ถ้าเห็นว่าการจะสั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษนั้นกรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเพื่อให้พิจารณาดำเนินการ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษตามมาตรา ๑๑๓ สั่งยุติเรื่อง หรือสั่งงดโทษ ข้าราชการตำรวจผู้ใดไปแล้ว แต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเมื่อได้รับรายงานที่ผู้บังคับบัญชาตามวรรคสองเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ ไว้แล้ว ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ เมื่อมีกรณีเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ให้ผู้สั่งมีคำสั่งใหม่ และในคำสั่งดังกล่าวให้สั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมด้วย พร้อมทั้งระบุนิติกรรมการดำเนินการให้ผู้ถูกลงโทษตามคำสั่งเดิมรับโทษที่เพิ่มขึ้นหรือกลับคืนสู่ฐานะเดิม แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๑๑๖ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการในเรื่องใดไปแล้ว ถ้า ก.ตร. พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ ให้ ก.ตร. มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็นโดยจะสอบสวนเองหรือตั้งอนุกรรมการหรือให้คณะกรรมการสอบสวน สอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่แทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไป เพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ด้วย

ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๗ ให้ผู้สืบสวน กรรมการสืบสวน และกรรมการสอบสวน เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้กรรมการสอบสวนมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจเรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๑๑๘ ข้าราชการตำรวจผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้หนึ่งยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาหลังจากที่ข้าราชการตำรวจผู้ใดออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้หนึ่งยังมีได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๑๑๑ วรรคสาม จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือ ก.พ.ค.ตร. มีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร. แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้หนึ่งกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

มาตรา ๑๑๙ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการตำรวจผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการตำรวจผู้หนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

มาตรา ๑๒๐ ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว หากภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๑๐๘ และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้รับคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการหรือได้รับคำสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุใด ๆ ที่มีใช่เป็นการลงโทษ ให้ผู้นั้นมีสถานภาพเป็นข้าราชการตำรวจตลอดระยะเวลาระหว่างที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือน และเงินช่วยเหลืออย่างอื่น และการจ่ายเงินดังกล่าวของผู้ถูกสั่งพักราชการและผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

หมวด ๘

การออกจากราชการ

มาตรา ๑๒๑ ข้าราชการตำรวจออกจากราชการเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๓) ได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผลตามมาตรา ๑๒๓
- (๔) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๔

มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๖ หรือมาตรา ๑๒๗

(๕) ถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

วันออกจากราชการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

การออกจากราชการของข้าราชการตำรวจเฉพาะผู้ที่ต้องรับราชการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดได้รับบรรจุเข้าเป็นข้าราชการตำรวจ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๒ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามมาตรา ๖๐ ตั้งแต่ก่อนได้รับการบรรจุ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ สั่งให้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๒๓ ข้าราชการตำรวจผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการ ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง เพื่อให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจขอลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ ตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

นอกจากกรณีตามวรรคสอง ถ้าผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินสามเดือนนับแต่วันขอลาออกก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการลาออก การพิจารณาอนุญาตให้ลาออก และการยับยั้งการลาออกจากราชการให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

มาตรา ๑๒๔ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ แต่ในการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากให้ทำได้ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตราอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว ให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ

(๒) เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๖๒ (๑) หรือ (๔) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

(๔) เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๑๒๕ ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหา หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ และผู้บังคับบัญชาตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือเทียบเท่าผู้กำกับการขึ้นไปเห็นว่ากรณีมีมูล ถ้าให้ผู้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว ถ้าคณะกรรมการหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสนอเรื่องต่อผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ เพื่อพิจารณาสั่งให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๑๐ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ ได้สอบสวนไว้แล้ว ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งจะใช้สำนวนการสอบสวนนั้นมาพิจารณาดำเนินการโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๑๒๖ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้มีการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ แต่ไม่ได้ความแน่ชัดว่าผู้นั้นกระทำผิดที่จะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกแต่มีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกลองโทษนั้น หากจะให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ สั่งให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

มาตรา ๑๒๗ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก หากจะให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๖ สั่งให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

มาตรา ๑๒๘ ในการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป หากเป็นกรณีการออกจากราชการตามมาตรา ๑๒๑ ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

การพ้นจากตำแหน่งของข้าราชการตำรวจ ตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือตำแหน่งเทียบเท่า ให้นำความกราบบังคมทูล

เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย เกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ

หมวด ๙
การอุทธรณ์

มาตรา ๑๒๙ ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขัง หรือตัดเงินเดือน ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษ แต่ในกรณีที่ผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ตร.

(๒) กรณีถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.พ.ค.ตร.

การอุทธรณ์ตาม (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง การพิจารณาอุทธรณ์ตาม (๑) ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่ วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. ที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้ว เสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน หกสิบวัน ทั้งนี้ การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๑) ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎ ก.ตร.

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๒) ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกซึ่งไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน และให้ บันทึกลงเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.ตร.

มาตรา ๑๓๐ เมื่อ ก.พ.ค.ตร. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ.ค.ตร. มีคำวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.ตร. ให้ฟ้องคดีต่อ ศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร.

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการจงใจละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

มาตรา ๑๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ ก.พ.ค.ตร. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการอันเป็นเหตุให้มีการ อุทธรณ์ ส่งสำนวนการสอบสวนและการลงโทษให้ ก.พ.ค.ตร. ภายในเวลาที่กำหนด

(๒) สั่งให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งตัวข้าราชการตำรวจในสังกัด มาให้ถ้อยคำ ในการนี้จะกำหนดระยะเวลาในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมไว้ด้วยก็ได้

(๓) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๔) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.พ.ค.ตร. ทั้งนี้ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๕) สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม

มาตรา ๑๓๒ ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ ก.พ.ค.ตร. มีอำนาจ ไม่รับอุทธรณ์ ยกอุทธรณ์ หรือมีคำวินิจฉัยให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษ และให้เยียวยา ความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์ หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตามระเบียบที่ ก.พ.ค.ตร. กำหนด

การวินิจฉัยให้แก้ไขหรือให้ดำเนินการอื่นตามวรรคหนึ่ง ก.พ.ค.ตร. จะให้เพิ่มโทษ ไม่ได้

มาตรา ๑๓๓ การคัดค้านกรรมการ ก.พ.ค.ตร. เหตุแห่งการคัดค้าน วิธีการคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการถอนตัว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.ตร.

มาตรา ๑๓๔ ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข คำสั่ง ในเรื่องใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี ในการสั่งการ ตามสมควรเพื่อเยียวยาและแก้ไขหรือดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้น

หมวด ๑๐

การร้องทุกข์

มาตรา ๑๓๕ ข้าราชการตำรวจผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติ ต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย หรือเกิดจากการปฏิบัติ โดยมีชอบของผู้บังคับบัญชาต่อตน หรือกฎ ก.ตร. ที่ออกมาใช้บังคับขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นอาจร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.พ.ค.ตร. แล้วแต่กรณี เพื่อขอให้แก้ไขได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ มีสิทธิอุทธรณ์ตามหมวด ๙ การอุทธรณ์ ให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ในหมวดนั้น

มาตรา ๑๓๖ การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากผู้บังคับบัญชา ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา ชั้นเหนือขึ้นไป ตามลำดับ

การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกองบัญชาการขึ้นไปให้ร้องทุกข์ ต่อ ก.พ.ค.ตร.

การร้องทุกข์ว่ากฎ ก.ตร. ที่ออกมาใช้บังคับขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.ตร.

ระยะเวลาการร้องทุกข์ การร้องทุกข์ และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.ตร.

มาตรา ๑๓๗ ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งพิจารณา วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ และ ก.พ.ค.ตร. มีอำนาจไม่รับเรื่องร้องทุกข์ ยกคำร้องทุกข์ หรือมีคำวินิจฉัย ให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข์ หรือให้ดำเนินการอื่นใด เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมตามระเบียบที่ ก.พ.ค.ตร. กำหนด

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ หรือ ก.พ.ค.ตร. ได้พิจารณา วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ประการใดแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้น

ผู้ร้องทุกข์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย เรื่องร้องทุกข์ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค.ตร. ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย และให้นำความในมาตรา ๑๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร. ให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๑

การคุ้มครองระบบคุณธรรม

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่ ก.พ.ค.ตร. เห็นว่ากฎกระทรวง กฎ ก.ตร. ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ มติ หรือคำสั่งใดที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และมุ่งหมายให้ใช้บังคับ เป็นการทั่วไป ไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๕๒ ให้ ก.พ.ค.ตร. แจ้งให้ผู้มีอำนาจออก กฎกระทรวง กฎ ก.ตร. ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ มติ หรือคำสั่งดังกล่าวทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือยกเลิกตามควรแก่กรณี

หมวด ๑๒

เครื่องแบบตำรวจ

มาตรา ๑๓๙ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบตำรวจและข้าราชการ ตำรวจที่ไม่มียศ รวมทั้งการแต่งว่าจะสมควรอย่างไร เมื่อไร และโดยเงื่อนไขประการใดนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดแต่งเครื่องแบบตำรวจโดยไม่มีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สามเดือนถึงห้าปี

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำภายในเขตซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือเพื่อกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี

มาตรา ๑๔๑ ข้าราชการตำรวจผู้ใดแต่งเครื่องแบบตำรวจในขณะที่กระทำความผิด ใดๆ ใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปี ขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี

มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบตำรวจและกระทำการใด ๆ อันทำให้ราชการตำรวจถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ราชการ ตำรวจ หรือทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นตำรวจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำภายในเขตซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือเพื่อกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี

มาตรา ๑๔๓ ในการแสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอื่นใดทำนองเดียวกัน ที่ประสงค์จะเผยแพร่ต่อสาธารณชน หากผู้แสดงประสงค์จะแต่งเครื่องแบบตำรวจ หรือแต่งกาย โดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบตำรวจ ให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการแสดงนั้นหรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายแจ้งต่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่จะทำการแสดงเช่นนั้นทราบ ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ลักษณะ ๘

กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

มาตรา ๑๔๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนงานสืบสวน สอบสวน และการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

มาตรา ๑๔๕ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) ทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๑๖๓
- (๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๓) เงินและทรัพย์สินที่กองทุนได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ ส่วนท้องถิ่นหรือมูลนิธิ
- (๔) ดอกผลที่เกิดจากกองทุน

คณะรัฐมนตรีจะอนุมัติให้นำเงินค่าเปรียบเทียบปรับคดีอาญาที่เป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจและเงินค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก และเงินค่าปรับทางปกครองที่ข้าราชการตำรวจสั่งปรับตามกฎหมาย เฉพาะส่วนที่จะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้เป็นของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินก็ได้

เงิน ดอกผล และทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๔๖ เงิน ดอกผล และทรัพย์สินที่ประกอบขึ้นเป็นกองทุนจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายในขอบวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๑๔๗ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจำนวนสองคน เป็นกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเป็นเลขานุการคนหนึ่ง และผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

มาตรา ๑๔๘ คณะกรรมการบริหารกองทุน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และตามนโยบายที่ ก.ตร. กำหนด
- (๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา ระเบียบดังกล่าว เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. แล้ว ให้ใช้บังคับได้
- (๓) จัดวางระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงบประมาณและผู้แทนกรมบัญชีกลางเสนอแนะ
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับ เก็บรักษา และจ่ายเงินของกองทุน
- (๕) ออกระเบียบกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
- (๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย
- (๗) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งในการบริหารกองทุน
- (๘) รายงานสถานะการเงินและบริหารกองทุนต่อ ก.ตร.

มาตรา ๑๔๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินและบัญชีส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อ ก.ตร. และกระทรวงการคลัง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๕๐ ให้ส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๒ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ภายในสิบปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การตราพระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๒ ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการหรือหน่วยงานขึ้นใหม่ เว้นแต่จะมีการ จัดสรรอัตรากำลังให้แก่สถานีตำรวจและตำรวจภูธรจังหวัดเพียงพอและครบถ้วนตามกรอบอัตรากำลัง แล้ว

มาตรา ๑๕๑ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบกองบังคับการ ตำรวจรถไฟ และให้อิโณเงินงบประมาณของการรถไฟแห่งประเทศไทยในส่วนที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดินสำหรับเงินเดือน ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นของข้าราชการตำรวจในกองบังคับการตำรวจรถไฟ มาเป็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำอัตรากำลังจากกองบังคับการตำรวจรถไฟ ตามวรรคหนึ่ง ไปดำเนินการจัดสรรเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓

ภายใต้บังคับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง การยุบกองบังคับการตำรวจรถไฟ ตามวรรคหนึ่งจะให้มีผลเมื่อใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๒ บรรดาหน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจในกองบังคับการ ตำรวจรถไฟในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสวนหรือสอบสวนเรื่องใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อนยุบ กองบังคับการตำรวจรถไฟ ให้โอนไปเป็นของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจหรือในกองบังคับการ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด และให้ถือว่าการสืบสวนหรือสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และที่จะดำเนินการต่อไป เป็นการดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจตามกฎหมายแล้ว

มาตรา ๑๕๓ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติการตาม กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมาย ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กฎหมายว่าด้วย การประมง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซ่ยนต์ และกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น โดยให้เชิญ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมาร่วมพิจารณาด้วย เพื่อดำเนินการให้หน่วยงาน ดังกล่าวรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปราม การสืบสวน และการสอบสวนการกระทำความผิด

เกี่ยวกับกฎหมายนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่จะได้ตกลงกัน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ และการบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ และการแบ่งเบาภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อได้ข้อยุติประการใดแล้ว ให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบหรือเปลี่ยนแปลง กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้สอดคล้องกัน และในกรณีที่ยุบกองบังคับการดังกล่าว ให้นำความ ในมาตรา ๑๕๑ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดขั้นตอน การถ่ายโอนงาน การโอนและรับโอนข้าราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งหน้าที่ และอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีหรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างดำเนินการด้วย โดยให้นำความ ในมาตรา ๖ วรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อครบหนึ่งปีตามวรรคหนึ่ง ถ้ายังมีได้มีการปรึกษาหารือกัน หรือปรึกษาหารือกัน ไม่แล้วเสร็จ ให้กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเป็นอันยุบไป และให้นำอัตราากำลังไปดำเนินการจัดสรรเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓ ต่อไป

มาตรา ๑๕๔ ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนงานจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการ อำนวยความสะดวกในการจราจร การกวดขันวินัยจราจร และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจร ทางบกในความผิดฐานจอดรถโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้แก่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเทศบาลนคร

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำอัตราากำลังในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจราจรไป ดำเนินการจัดสรรเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๕๕ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนหน้าที่ และอำนาจในการเป็นนายทะเบียนกลางและนายทะเบียนจังหวัดตามพระราชบัญญัติธุรกิจ รักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ไปเป็นของอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และของสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕๖ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนหน้าที่ และอำนาจในการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจนครบาลสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นของปลัดกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๕๗ กรอบอัตรากำลังตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ วรรคสี่ เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับตำรวจจราจรจังหวัดและสถานีตำรวจ ให้หมายถึงกรอบอัตรากำลังที่ ก.ตร. อนุมัติ และใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓ วรรคสี่ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการจัดทำกรอบอัตรากำลังให้สอดคล้องกับ ภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเป็นข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดมียศตำรวจหรือว่าที่ยศตำรวจลำดับใดตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือกฎหมายอื่นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ยศตำรวจหรือว่าที่ยศตำรวจลำดับนั้นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ความในมาตรา ๙ (๒) ยังมีให้ใช้บังคับจนกว่าจะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และจะเทียบตำแหน่งใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อยศที่ข้าราชการตำรวจผู้นั้นดำรงอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ โดยให้ยังคงใช้ยศตำรวจดังกล่าวต่อไปได้

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสอง หากยังไม่มีมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙ ให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์ การพยาบาล การพิสูจน์หลักฐาน และการสอนในกองบัญชาการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือสถาบันการศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เฉพาะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาที่ ก.ตร. กำหนด บรรดาที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ครบสองปีดังกล่าวเป็นข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศและให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับข้าราชการตำรวจดังกล่าวโดยอนุโลมตามที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๑๖๐ ในวาระเริ่มแรก ให้ ก.ตร. ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ก.ตร. เพียงเท่าที่จำเป็นเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน ในระหว่างที่ยังไม่มีกรรมการตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๕)

ให้ดำเนินการเลือกกรรมการตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อมีกรรมการตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้การดำเนินการของ ก.ตร. ตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ ก.ตร. ชุดใหม่มีอำนาจทบทวนการดำเนินการของ ก.ตร. ตามวรรคหนึ่ง ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๖๑ ให้ ก.ตร. จัดตำแหน่งข้าราชการตำรวจเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความรู้ความสามารถตามมาตรา ๖๙ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในคราวแรก ให้ประเมินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามมาตรา ๖๙ (๑) และ (๒) โดยข้าราชการตำรวจผู้ใดปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนหรือปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ

ความผิดทางอาญาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสายงานสอบสวนหรือสายงานป้องกันและปราบปราม แล้วแต่กรณี หากข้าราชการตำรวจผู้ใดประสงค์จะเปลี่ยนสายงานและมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับสายงานนั้น ให้ดำเนินการแจ้งความประสงค์ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.ตร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จ แต่ในกรณีที่มีจำนวนตำแหน่งในสายงานนั้นไม่เพียงพอ ให้พิจารณาแต่งตั้งตามหลักอาวุโสตามมาตรา ๖๔

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในส่วนราชการใด ดำรงตำแหน่งและมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดิมไปพลางก่อน

มาตรา ๑๖๒ เมื่อดำเนินการเลือกกรรมการตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๖๐ แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ ก.ร.ตร. ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ ให้แล้วเสร็จและประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๓ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน และเงินงบประมาณของกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของกองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖๔ ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกาหรือกฎ ก.ตร. ข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือกำหนดกรณีใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.ตร. ข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ไม้อาจนำพระราชกฤษฎีกา กฎ .ตร. ข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วมาใช้บังคับได้ตามวรรคหนึ่ง การจะดำเนินการประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้ ก.ตร. ดำเนินการออกกฎ ก.ตร. ตามมาตรา .. เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายใน...วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (อยู่ระหว่างการตรวจสอบ)

มาตรา ๑๖๕ เรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและอยู่ในอำนาจการพิจารณาของ ก.ตร. ให้ ก.ตร. พิจารณาต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

เรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้ยื่น ก.ตร. ในวันหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ ก.พ.ค.ตร. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการต่อไป

ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินการให้มี ก.พ.ค.ตร. ให้ ก.ตร. ทำหน้าที่ ก.พ.ค.ตร. ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้ง ก.พ.ค.ตร. ตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่บรรดาอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ค.ตร. ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์หรือเรื่องร้องทุกข์

ที่เหตุเกิดจากกฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของ ก.ตร. ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ฟ้องคดีต่อศาล
ปกครองได้

การดำเนินการแต่งตั้ง ก.พ.ค.ตร. ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตำรวจ

๑. ประเภทบริหาร

ตำแหน่ง	อัตรา (บาท/เดือน)
บริหารระดับสูง พล.ต.อ., พล.ต.ท. พล.ต.ต. พ.ต.อ. อัตราเงินเดือน พ.ต.อ. (พิเศษ)	๒๑,๐๐๐ ๑๔,๕๐๐ ๑๐,๐๐๐
บริหารระดับกลาง พ.ต.อ.	๕,๖๐๐

๒. ประเภทวิชาชีพเฉพาะ (วช.) หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (ชช.)

ตำแหน่ง	อัตรา (บาท/เดือน)
วช. และ ชช. พล.ต.อ., พล.ต.ท. พล.ต.ต. พ.ต.อ. อัตราเงินเดือน พ.ต.อ. (พิเศษ)	๑๕,๖๐๐ ๑๓,๐๐๐ ๙,๙๐๐
วช. พ.ต.อ.	๕,๖๐๐
พ.ต.ท.	๓,๕๐๐

๓. ประเภทวิชาการในโรงเรียนตำรวจ

ตำแหน่ง	อัตรา (บาท/เดือน)
ศาสตราจารย์ ชั้นยศ พ.ต.อ. อัตราเงินเดือน พ.ต.อ. (พิเศษ) ขึ้นไป	๑๓,๐๐๐
รองศาสตราจารย์ ชั้นยศ พ.ต.อ. อัตราเงินเดือน พ.ต.อ. (พิเศษ)	๙,๙๐๐
รองศาสตราจารย์ ชั้นยศ พ.ต.อ. และ พ.ต.ท.	๕,๖๐๐
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชั้นยศ พ.ต.อ.	๕,๖๐๐
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชั้นยศ พ.ต.ท. และ พ.ต.ต.	๓,๕๐๐